

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/publikacje/ksiazki-szczecin/99195,Franciszka-Skwierczyńskiego-tajna-kronika-szczecińskiej-Solidarności-w-latach-19.html>
18.04.2024, 18:22

Franciszka Skwierczyńskiego „tajna kronika” szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980-1982

**Przemysław Benken, Magdalena Dźwigał, Marcin Stefaniak, Franciszka Skwierczyńskiego „tajna kronika”
szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980-1982, Szczecin-Warszawa 2020, 728 s., ISBN 978-83-8098-863-7**

Publikacja zawiera opracowanie dokumentów Franciszka Skwierczyńskiego, który – jako członek prezydium szczecińskiego MKR, a następnie Zarządu Regionu Pomorze Zachodnie i zarazem tajny współpracownik SB – odgrywał w latach 1980-1982 (a zwłaszcza po 13 grudnia 1981 r.) niezwykle istotną rolę w rozpracowywaniu regionalnych struktur opozycyjnych.

Historia szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980-1982 to także historia Franciszka Skwierczyńskiego – członka prezydium Zarządu Regionu Pomorze Zachodnie i uczestnika I Krajowego Zjazdu Delegatów, a jednocześnie tajnego współpracownika miejscowej Służby Bezpieczeństwa o pseudonimach „Śmiały” i „Kamil”. Zachowaną niemal w komplecie dokumentację działań agenta, którą prezentujemy w niniejszym tomie, należałoby uznać za specyficzną formę kroniki owych przełomowych lat. W szczególności newralgicznych momentach, jak m.in. tworzenie się struktur związkowych po Sierpniu '80, walka o wolne soboty, proces rejestracji „Solidarności”, szczecińskie posiedzenie Krajowej Komisji

Franciszka Skwierczyńskiego „tajna kronika”
Szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980-1982

Porozumiewawczej, kryzys bydgoski, Walny Zjazd Delegatów Regionu Pomorze Zachodnie, KZD, do kontaktów oficerów prowadzących z agentem dochodziło niekiedy częściej niż raz w ciągu doby. Odgrywał on również istotną rolę w szczególnie trudnym dla członków „Solidarności” okresie po wprowadzeniu stanu wojennego, sabotując inicjatywy mające na celu integrację podziemnych struktur. Jego dokumentacja to niewątpliwie nie tylko cenne źródło do badań nad historią szczecińskiej „Solidarności”, lecz także punkt odniesienia do funkcjonowania związku w wymiarze ogólnopolskim.

Przemysław Benken

Narracja ukazuje rosnące uwikłanie tajnego współpracownika, w powiązaniu z jego sprawami i problemami osobistymi. Oczywiście najwięcej miejsca poświęcono jego roli w „Solidarności” legalnej, a następnie w podziemiu. Autorzy, opisując aktywność Skwierczyńskiego, starają się też ustalić prawdziwy wpływ jego donosów na funkcjonowanie solidarnościowych struktur. Narracja jest bardzo dokładna i w istocie bardzo pouczająca. [...] Najwięcej jest materiałów z okresu „karnawału Solidarności”, najbardziej jednak wartościowe są te, które dotyczą solidarnościowego podziemia w Szczecinie po wprowadzeniu stanu wojennego. [...] Reasumując – stwierdzić należy, że otrzymamy pozycję niezwykle cenną, wzbogacającą naszą wiedzę o „Solidarności” Regionu Pomorze Zachodnie.

Fragment recenzji prof. dr. hab. Wojciecha Polaka

Publikacja w ramach centralnego projektu badawczego IPN „Opozycja i opór społeczny w PRL 1956-1959”.

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI - Franciszka Skwierczyńskiego „tajna kronika” Szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980-1982 \(pdf, 267.25 KB\) 14.05.2020 17:03](#)

Gdzie kupić publikacje:

[Szczecin](#)